

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

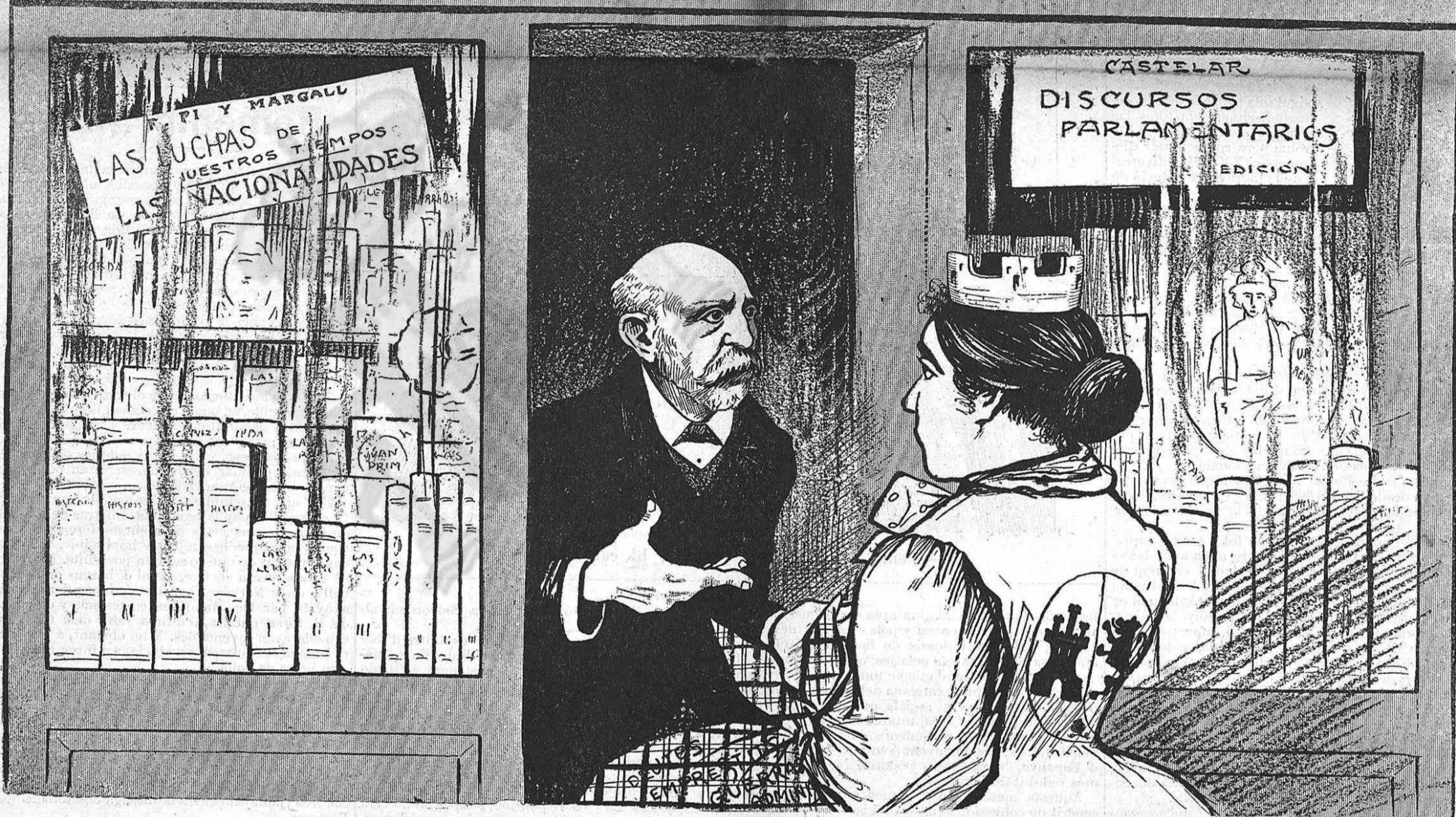
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

Una obra famosa

LIBRERIA DE LA UNIÓN REPUBLICANA

—¿«La Revolució del 68»?
—Está completament agotada, pero ara 'n preparém una segona edició.

LA SENMANA DE DIJOURS A DIJOURS

EN Maura s'ha portat com un home ab en Montero Ríos. En Montero va donar a n' en Maura prop de un centenar de diputats perque constituís la minoria més numerosa que s'ha vist may en el Congrés, y ara en Maura, valentse dels

seus amichs dels Ajuntaments y Diputacions, ha proporcionat a n' en Montero el número de senadors necessari perque en l' Alta Cámara pugui contar el govern ab una majoria, encare que petita, suficient pera tirar endavant. Favor per favor; obsequi per obsequi; atenció per atenció, y ¡visca el renovat pacte del Pardo! ¡y endavant y fora el torn pacífich dels vividors de la política monárquica!
Pero á pesar de aquestas conxorxas entre 'ls rabadans, las cosas al govern no li pintan massa bé.

Els ministres acaban de passar l'estiu sense fer res, xalantse alegrement, y ara que se 'ls ne ve á sobre un perído parlamentari, no tenen tela tallada per entretenir als pares y als avis de la patria.
Pero, no per aixó s' apuran, que per sabut se deixa qu' entre ells predomina l' opinió de que 'l govern s' ha fet per disfrutarlo, no per exercirlo. Y 'l disfrutaran mentres puguin.
Fent cas omís de las necessitats del país, cada día més imperiosas y terribles, en Montero Ríos ha

trassat un projecte de reforma electoral, que no cura res, y un altre projecte sobre incompatibilitats que no arribará á ser ley, perque 'ls que cobran del Estat no ho consentiran. Ja alguns periódichs de la comunió monárquica ho diuen ben clar:—¿Cóm es possible, en un país en que 'ls diputats y 'ls senadors no cobran dietas, privar d' exercir aquestes cárechs als que, faltats de medis, s' agencian un sou pera poderlos desempenyar?
Decididament, en Montero Ríos no sab com pas-

En cambi, pera ferlos no 'n vulguin més de dificultats. El nou *Reina Regente* fa alguns anys qu' está comensat, y se 'n necessitan encare alguns més y no sé quants milions de pessetas per acabar-lo. El *Cataluña* va ser comensat l' any 94 del passat sigle y encare está molt endarrerit.

Y si l' acaban resultarà que no serveix per no estar á l' altura dels moderns adelants en el ram de construccions navals.

Aquesta es l' habilitat dels ministres de Marina de la monarquia.

Engendran fetos que 's fan vells avants de neixer.

Oh generositat del Eminentíssim!
No content ab fer dedicar uns solemnes funerals á las germanas Rafá, víctimas de la bomba de la Rambla de las Flors, va destinar 150 y pico de pessetas al socorro dels ferits necessitats.

Molt menos de lo que fa diariament de calaix á la botiga de la curia, ab el negoci espiritual dels casaments y dels divorcis.

Y encare si las hagués donadas sense perjudici de ningú.

Perque ara resulta, segons conta un periódich, que al acudir al Palau del Eminentíssim els contats pobres que reben una petita almoyna mensual, per lo que toca al mes corrent se 'ls va dir que ja se 'n podían tornar... que no n' hi havia de fets... que la consignació estava agotada... que l' Eminentíssim havia tingut gastos benéfics extraordinaris.

Es fama que un dels pobres desatesos va dir plé d' amargura:

—Si saben ahont ha d' esclatar la próxima bomba y m' ho diuhen, m' hi deixaré caure, á veure si quan me deixin ferit me donan l' auxili que ara 'm negan.

Pero no es aquest el verdader camí.

Si 'ls pobres volen congraciarse ab els encarregats d' exercir la caritat cristiana per compte del Eminentíssim, caldrá que 's proveheixin de un instrument. Y res de guitarras, ni violins, ni cornetins, ni clarinetes. Búsqüinlo més ruidós: provehéixine de un bombo.

Perque encare que l' Evangeli diu que la má esquerra no s' ha d' enterar de la caritat que fassi la má dreta, l' Evangeli no parla de las orellas.

Y per lo tant ¡cop de bombo que te crió!

La República Argentina ha votat una subvenció á favor de una companyia de vapors que s' ha compromés á fer viatjes entre aquellas costas y l' port de Vigo, en un máxim de 13 dias.

Aquí las subvencions se donan totas á la Transatlántica del Sr. Marqués de las Cinquillas, y no perque augmenti la rapidés dels seus vapors, sino perque augmenti l' preu dels fletes als cargadors espanyols y l' rebaixi als extraniers.

Las Repúblicas trabajan pel progrés.

Y las monarquías... vive-versa.

Alguns periódichs de Madrid s' ocupan de la qüestió aranzelaria próxima á resoltores, y senyalan ab el dit als fabricants de Catalunya, molts dels quals tant s' han distingit en aquests últims temps per l' apoy que han prestat als regionalistas.

A veure si als exclusivistes anti-patriótics que han fomentat se 'ls hi contestará ab un cop de mort, que tiri potas enlayre á la industria catalana.

En aquest cas, ja sabem qui pagarà la festa: 'ls infelissos obrers, que, si van mal dadas, no podrán dir com els fabricants, que tinguen el ronyó cubert.

Transcrich literalment:

«Dice el periódico *Ejército y Armada*, que es del dominio general que no hay sitio ni lugar en que se reúnan militares de los que han hecho las campañas coloniales que no se hable de quiénes se aprovecharon algo de los fondos del Estado en tal y cual expedición.

Els mascles d' ahir.

»Que se abusaba de los alimentos del soldado, proporcionándosele de la más inferior calidad cuando se pagaba como superior; que había quien por el vicio del juego no se le podía confiar el mando de una sola compañía, y que al volver de Cuba y Filipinas se vio y sigue viéndose ejercer la usura por algunos militares entre sus mismos compañeros, no faltando corredores con uniforme para operaciones tan bajas.»

No podém afegir ni treure una paraula als párrafos transcrits, els quals fan venir á la boca l' amarga frase de *Hamlet*:

¡Tot está podrit á Dinamarca!

Si queda una part sana en aquella institució que, tenint l' honor per divisa, constituheix el bras de la patria, aquesta part sana veurá lo que s' ha de fer pel bé de la nació.

Sols el cauteri revolucionari pot extirpar tanta gangrena.

Unicament els métodos de un auster tractament republicá poden fer recobrar á la patria la salut perduda.

La instalació de caloríferos en el Palau real, ab motiu de la visita de Mr. Loubet, costará la friolera de dos milions de pessetas.

Ab una suma com aquesta n' hi hauria més que suficient per *escalfor* á fos qui fos, ab tanta eficacia que no tornaría á tenir fret en tots els dias de la seva vida.

En Montero Ríos continúa sense fer res, com no

sigui treballar para la millora de tal ó qual individuó de la seva familia, ó dels seus contertulís.

Y diu cada día que tot va tan bé, qu' Espanya s' está banyant ab una mar de delicias.

—Ressucitarém á Meco—deya dias enrera—y li infundirém una vida tan robusta, que ja may més ningú puga matarlo.

En aixó s' equivoca de mitj á mitj. Meco es mort, está enterrat y podrit. No hi ha medi humá de resucitarlo.

A qui ha ressucitat en Montero Ríos, no es á Meco. Es al ridícul *Gedeón*.

POBLA DE MAFUMET, 20 de septiembre

Días enrera el nostre torero místich va dir desde 'l cubell que si 'ns obstinavam en no anar á doctrina, ell l' aniria á predicar pels cafés.

Y el poble se 'l va escoltar tan bé que, invitats els candidats republicans á un gran mitin republicá, aquest va tenir lloch ab gran entusiasme, vejentse molt concorregut.

Sápiga el torero de referencia que en virtud del carinyo que li professém, el dia qu' ell vagi á predicar al café, aquell será el dia que nosaltres anirém á missa.

CARME, 26 de septiembre

Tenim en aquest poble un mestre y una mestra, matrimoni quin principal objecte es ensenyar fors doctrina als noys que assisteixen á la escola. De aritmética, gra

mática, etc., que es lo mes necessari, no 'n saben ni poch ni gens.

De mestres com aquestos que no 'n vinguen á Carme, perque no 'n necessitem.

MOLÁ, 24 de septiembre

No necessitem venir á Barcelona per divertirnos, puig aquí tenim també el nostre Paralelo. El nostre panxut s' ha convertit en director d' orquesta y anava dirigint la música el día dels matines: per cert que á mitj carrer de Tamarit duyas senyoretas van omplernlo de paperets, y tan satisfet anava que no tocava de peus á terra. Tanta sería la satisfacció que sentia, que quan se va tancar, junt ab las *hicas de Maria*, en son corral, se posaren á tocar ab l' armónium el *Fru-frú* y després la *Paula*. Ho va sentir qui va volguer, per aixó ho afirma un que no té res de sort.

BANYOLAS, 25 de septiembre

Para las elecciones de compromissaris l' Ajuntament, qu' es eminentment republicá, va tenir una derrotá. Contava ab el vot de un concejal que fou elegit pel poble, y aquell día va donar el vot als carxas. També un fabricant d' ayguardentes, que havia format sempre en el partit dels adelantats, aquesta vegada va donar el sufragi als que volen la esclavitud. Lo mateix que un fabricant de paper, que ho feu per conveniencia particular, donchs els retrògrads li prometeren que li farien tornar els diners de una multa que se li havia imposat ara de poch.

Quedan dits personatjes anotats en l' *Index* de la República.

PRAT DE LLOBREGAT, 26 de septiembre

S' ha donat el despidó á un carreter que s' cuidava de recullir la terra sobrant dels carrers per compte del Ajuntament, pel mer fet de no haver obehit l' ordre d' un particular que volia li portessin la terra al corral de casa seva.

A primera vista sembla estrany, pero no ho es tenint en compte que dit senyor es parent d' un polítich automàta que beu llet, y amich del *panzorrilles* del poble, que no beu llet pero compra vot.

Un día, ja fa temps, se vá perdre un cop de estaca y se 'l va trobar aquest senyor particular, y fora fácil que se 'n perdés un altre y se 'l trobés el mateix fulano empeltat de cacich, perque ha de entendre que el ser *esbirro* no dona cap bon resultat.

CAPELLADES, 25 de septiembre

Diumenge prop-passat, ab gran entusiasme per part dels correligionaris d' aquesta vila, va quedar constituhit el Comité de Unió Republicana, nomenantse una Junta directiva interina.

Ja ho saben els republicans; las portas de casa están sempre obertas. Convé que tots estém á la una pera que demá que 's presenti una segona lluyta sapiguem triufar, fins acabar d' una vegada y per sempre ab la opressora reacció.

LLANSÁ, 18 de septiembre

¡Vaya un ensotanat més fi tenim en aquesta vila! En vista de que la iglesia amenassava ruina y la moytat de las llosas del enrajolat se li desmanegavan, pujá un día al cubell y digué: «Tots haveu de fer els possibles, qui més qui menos, de donar alguna coseta, al objecte d' arreglar la casa del Senyor.» y efectivamente, todas las obras han estat pagadas per quatre infelissos, sense costar cap céntim al nostre pare d' ánimas.

Més valdria que aquests quatre joguets dels sotanas tinguessin una mica més de bon cor pera fer caritat als pobres.

SAN QUINTÍN DE MEDIONA, 18 de septiembre

Fa pochos dias, va morir un devot de las casas novas de can Pardo y al arribar el mossen ab el coro que portava á la casa del difunt, un dels llegats pera portarlo va llenar un ivatú! Llavoras el capellá no volgué que l' blasfemo carregués ab el mort; pero l' portador no se 'l escoltá y feu son camí cap al cementiri, resultant que arribá á l' iglesia prop d' un' hora avans que l' del gori-gori per lo qual aquest no volgué acompañarlo al cementiri.

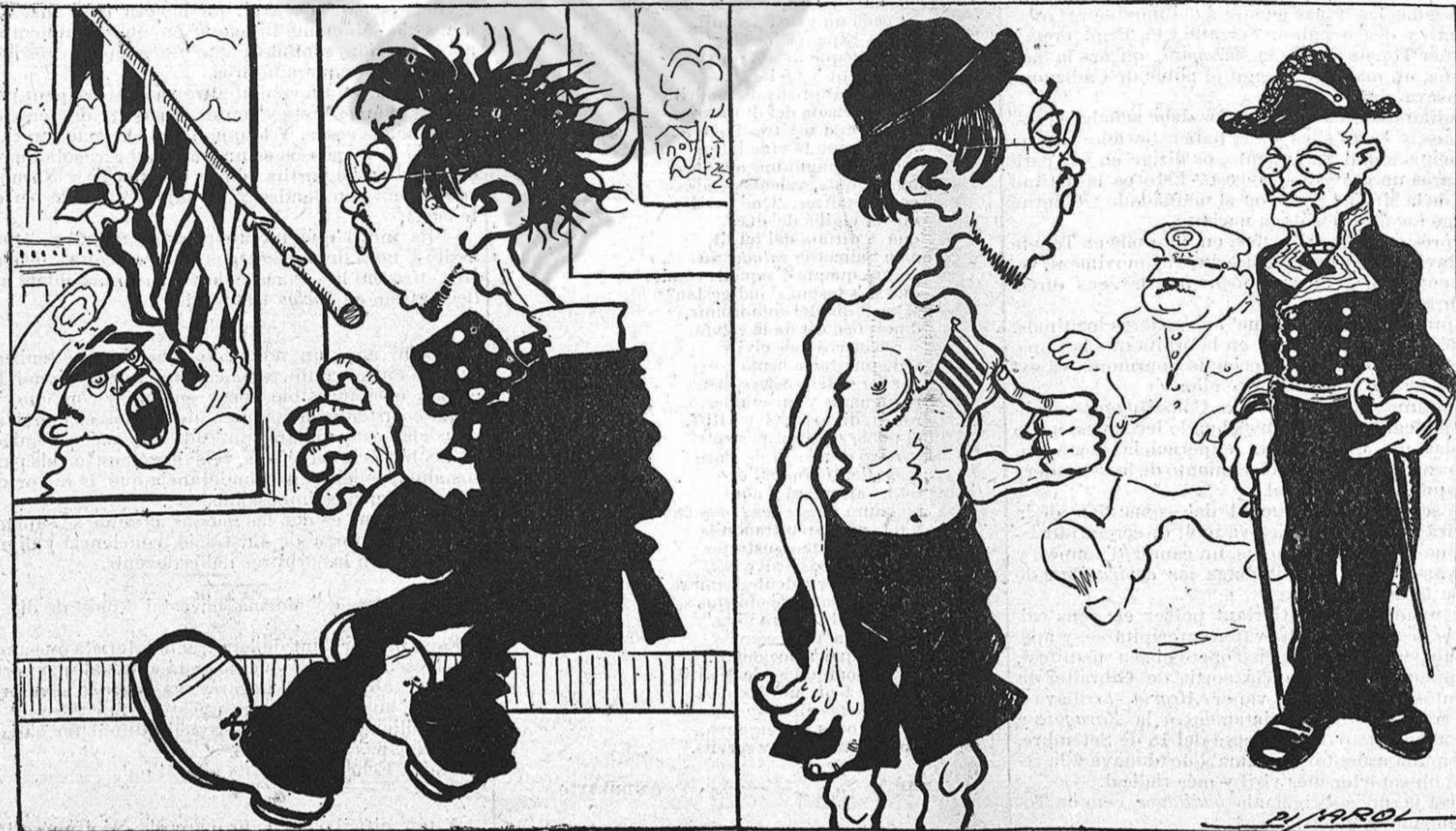
¡Bravo per la gent puntillosa! Pero, ojo, que dovegadas un puntillo corta una puntilla.

MASSANET DE CABRENYES, 19 de septiembre

Fa alguns dias que l' nostre mossen Grabat, la seva marmota y... la nebodeta están de viatge, deixant abandonada la parroquia al cuidado de mossen Cabrit, qui 's passa la vida anant de cassera ó bé passejant el seu fetje per plassas y carrers, cregut sens dubte de que no hi ha cap maco com ell.

Y verdaderament, es un maco de debó en el sentit matorista, ja que no sab parlar d' altra cosa que de revolvers y de tripas, revelant intencions renyidas hasta ab els principis mes vulgars de moral.

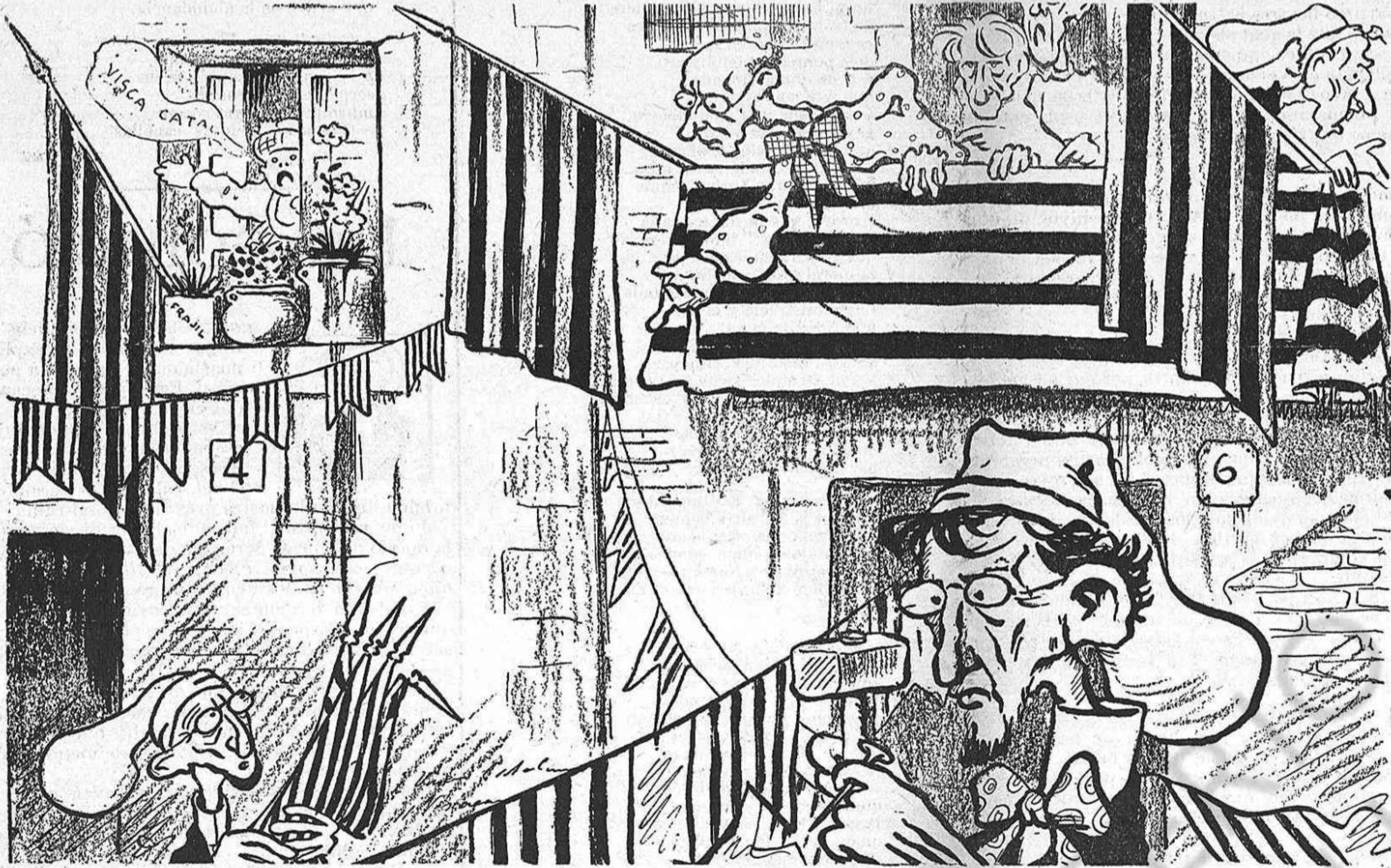
Las ventatjas del tatuatge

—¿Es á dir que 'm treuhen la bandera?

—A veure, jarríhim aquestal!

las rassas!

Els mascles d' avuy

¿Veritat que n' hi ha un tip d' això? ¡que un poble enter hagi de carregar ab uns tipos per l' istill!

Rubi, 20 de setembre

El dilluns de la senmana passada, segons de públich s' assegura, hi hagué un escándol més que regular, en la fàbrica que aquí posseheixen els Srs. Serrat, per haver sigut sorpres en una de las sevas dependencias un catalanista dels més reconeguts y dels de més representació, ensenyant els Segadors y las Bases de Manresa á una treballadora jova y guapa del respectable gremi de las hicas de María.

El tal subjecte exerceix un dels càrrechs més importants de dita fàbrica, y es fama que á ratos perduts funciona de corresponsal de La Veu de la Gardunya y altres periódichs difamadors, prenent donar lliçons de moralitat als republicans. Ab propagandistas de tanta empena el catalanisme de Rubí te dret á esperar que dintre de poch tot el poble formarà en las filas del moralizador exercit de la gent de bé.

Pares que teniu fillas, no dormiu: envieuas á treballar á la fàbrica Serrat, ahont ademés de guanyar un bon salari, vos las iniciarán en els augustos misteris del Pi de las tres brancas, y las hi inculcarán las santas costums que tan bé sab practicar aquest heroich defensor del deslucrament del nostre preuhat terror.

¡Aquí si que s' imposa un bon cap de fals, Srs. Serrat!

UN DRAMA TRASCENDENTAL

ELS extractes qu' hem llegit en alguns periódichs, tenim idea de un drama del autor alemany Franz-Adam Meyerlein, titulat La Retreta, que ha fet molt soroll en aquell país y n' farà sens dupte per tot arreu hont se representi.

Prussia es la nació militarista per excelencia. Impera en l' exercit prussiá la férrea disciplina cega y brutal, disciplina basada en la gerarquia de classes y en l' obediencia, que ab rahó ó sense ella, s' exigeix als nferiors, fins al extrem de ofegar en ells tot sentiment humá. L' home convertit en autómata, en una senzilla pessa de la gran máquina bélica, es el resultat de l' organizació especial de aquell exercit. Sols á n' aquest preu se compra la gloria militar.

Donchs bé: contra aquesta dura corassa metálica resistent á tots els cops, ha empleat Meyerlein ab éxit complet el corrossiu del seu ingeni. La Retreta es un gran drama per l' emoció que desperta; es ademés una sátira terrible per las ideas falsas y convencionales que destrueix. La humanitat vindicada li deu el seu agraument.

**

L' obra s' desarrolla entre militars. La fatuitat y la petulancia son el distintiu dels jefes y oficials, que forman una classe apart, imbuhits de la idea de que l' humanitat que no vesteix uniforme está composta de sers inferiors, despreciables, casi indignes de amor ó de respecte. Joves son tots ells, sortits de las Academias, que no coneixen la guerra sino pels llibres. A falta de mérits propis, per no haver tingut ocasió de contreure'ls en cap campanya, s' envaneixen del seu origen aristocrátiich. Ningú tan orgullós com un tinent que s' creu superior á tots, sols per ésser fill de un general del 70, l' any de la guerra franch-prussiana. Aquest tinent, considerantse hereu dels entorxats del seu progenitor, mira á tots els seus companys per sobre de l' espatlla, y per lo que respecta al subalterns y als soldats, no repara en dir seriament:—La menor falta de disciplina, si pogués, jo la castigaria ab la pena de mort.

Y ls tracta com á gossos. Pels subalterns no sent sino despreci. ¿Per ventura han sortit de cap Academia? ¿Acás poden alimentar esperansas de gloria y de fortuna? En l' exercit prussiá es impossible que un sargento pugui arribar á subintinent. La ley els condemna á una perpetua inferioritat. Y ells s' hi resignan, aplanats sota l' jou de una férrea disciplina, que acceptan com una ley fatal, ineludible.

En tals condicions, res té d' extrany que la filla del vell Volkard, heroich sargento, vetera de las campanyas del any 70, s' haja acostumat á considerar als oficials com uns sers sobre-humans, casi d' essencia divina. Un d' aquests oficials l' enamora, la seduheix fentli las més afalagadoras promesas y acaba deshonorantla y abandonantla.

Son pare, el vell sargento, s' entera de sa desgracia y jura venjar-se. No sab encare qui es el seductor de la seva filla; pero ho esbrinará, y quan aixó logri ell mateix se pendrà la justicia. ¡Ay del miserable quan ho descubreixi tot! Ja ha trobat el fil, y empuñant un revólver corra envers del que li ha robat l' honra y la felicitat. Pero veu qu' es un oficial y l' revólver li cau dels dits. No pot matarlo. La disciplina ho impideix. Davant de la disciplina no hi ha odís, no hi ha honor, no hi ha dignitat, no hi ha res més que la dura resignació.

Perque l' soldat davant dels seus jefes no es un home: es una part insignificantissima del conjunt que s' diu exercit, en el qual l' inferior está supeditat al superior, ab renuncia de tot sentiment humá, de tot arranch viril. ¿Matar á un capitá? No pot ferho l' sargento, per més que sigui l' honor la seva religió. No pot ferho, perque al vestir l' uniforme va

deixarse marcar ab el ferro candent de la disciplina. Altre siguiés el deshonorador de la seva filla, ni qu' en lloch d' un fossen cent, á tots els mataria; mataria á un seu germá, á son propi pare que l' ha guessin agraviat; pero á un oficial, impossible.

Y no es que li fassin por las conseqüencias, no es que temi als Tribunals, no es que l' amilani l' cástich... Es que té davant seu á un oficial, á un superior, y el superior es sagrat, indiscutible, en bona y recta ley de disciplina.

La proba de que no té por es que no podent vindicar la seva honra ultratjada sobre l' seductor, la vindica sobre la seduhida. ¿Per qué l' va creure al oficial, la mala filla? ¿Per qué va deixarse caure en els seus brassos? ¿No es ella qui ha tacat sos cabells blancs? ¿No es ella qui ha promogut en el seu esperit rutinari aquell terrible conflicte de conciencia que l' sotraqueja? Donchs que mori. Y ab el mateix revólver ab que s' volia venjar del deshonorador, sa critica á la deshonorada, gloriante de haver consumat un acte heroich en honor de la disciplina militar.

**

Tal es el drama de Meyerlein, que s' ha representat á Berlín de dos mil nits seguidas. La censura tracta de prohibirlo; pero no ho conseguí, perque estava dintre de la ley. Lo únich que s' ha fet ha sigut dictar ordres rigurosas, prohibint als militars anarlo á veure.

Pero, á pesar de aquesta prohibició, l' idea qu' entranya, impalpable com totas las ideas, ha invadit l' atmósfera de l' opinió y s' ha ficat fins dintre dels

quartels. Els centinellas no li poden barrar el pas. Pot més que la consigna, la rahó humana.

J.

¡Confessada!

Per vici y en descárrech de la teva conciencia qu' encare guarda escrúpols embrutats de fé cega, á un mal nomenat pare li has explicat la pena que t' ocasionan faltas, boivas de tan lleugeras. Del home que s' alaba de que Deu el delega perque perdoni á doxo lo que inspirat li sembla, has sentit paraulotas que danyan la decencia, y cridan la vergonya y empanyan la pureza, fen resurgí en tas galties un parell de rosellas.

Per culpa de aquell sátir te trobas, inconsciente, arrán mateix del dupte, en camí de sé escéptica: ¿quí será l' responsable si per cas te condemnas?

J. COSTA POMÉS

¡DEL DÍA!

No está l' forn per fer tortells, que ls joves, iguals que ls vells, entre penas y tropells no podém riure.

Si aixó dura, tinch per-mí que haurém de aprendre á dormí ab un son en sense ff per atiparnos, perque faltantnos el pá y lo demés per menjá, nos haurém de acostumar á pahir l' ayre.

Ara encare menos mal, que á veps passém lo sorral bevent vi artificial, y ab pá de fusta; ab monjetas de cartró, ab fideus fets de segó, ab oli de llf ó cotó, y talls de sola.

Pró quan falti l' reguitzé d' emplastas, que l' adrogué ho fá pagar bastant bé sent de camama, si no ns provehim d' aglans, de castanyas y de pans de tortó, penas molts grans han de aixafarnos.

Jo, en vritat, no puch pensá hont anirém á pará, pero crech que no será pas á Igualada,

perque ab tot lo que problém, y per més cosas que féim, penso que no sortirém de ca n' «no pago».

¡Es trista la situació! Y ab difícil solució, perque la resignació, no val un céntim, ty l' que sobran son virtuts! ¡Si hasta n' tenen els més bruts,

Recontant el bestiar

—Entre xays y ovellas, doscents vintinou.

La festa de demà. — ¡Al Coll!

—¡A la gloriosa memoria de la Revolució de Setembre!

CORRESPONDENCIA

Caballers: Francisco T., Eugeni Duch Salvat, F. Joseph C., Jaime Pascual Cartró y Joseph Subirats: No flan massa bé.
 Caballers: E. Ordanyá, A. Cararach y Artur Pons: Menos mal.

Caballers: J. G., E G y P., Joseph Baldrís, Joan Via Olivella (a) Marcó, Joanet de Vilafranca, Norbert Jap, J. Sureda y Paradís, Vicens Bertran y Codina, y J. Ferrer y Navarro: Rebut els originals enviats ab destí als Almanachs, y gracias.

Caballer: Galimatías II: No 'ns hi comprometém cada senmana. Millor será que no 'ns dongui coneixement més que dels fets de verdadera importancia. — Andresito: Tantas mercés.—A. Cararach: Els cantars no poden anar.—A. Boadas Ribot: Las veritats s'han d'explicar més

ben dauradas.—Camilo Congost Sanz: Tenen molts perros.—F. Joanet: Els versos de la xarada no 's poden agafar ni ab pinsas.—Félix Cana: *Bien* pels homes treballadors!—Lleó Vila y Huguet: Entra en carter, per un *si es cas*.—J. Anglés: Quan ne sigui fadrí ja 'ns avisará.—J. Gili y Muntal: No 'ns acaba de xocar.—F. Jové y Calbó: Els seus petits treballs no son aprofitables.—Manel Noé: No hi ha cabut. Veurém si es ocasió mes endavant.—M. G. y P.: No senyor; no 'ns hi podem entretenir en *quitarle las faltas de ortografía*.—Pere Salom Parera: *¿Epitafis en 'quest' hora? 'M sembla massa aviat. Els*

guardarém, de tots modos.—Pau Clariana: *¿Quí sab?...* Podría ser que sí.—Palá é Iglesias: Els trenca-closcas es lo qu' está millor, y encare no están bé.—Musclús: Rebut y gracias.—S. G.: No es possible.—A. A., J. P., J. P. (Petxina), J. C., y J. Q.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remeten, per varis motius.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a